

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

7.3. 1945. — **1. leto** od enoletnega potovanja na odmor 24 via, ali kar je leto, 1 leto in 1 leto celoletno potovanje na odmor 16 via. Za celoletno odmor potovanja potovanja. V celoletno leto odmor 16 via. Potis in zabavni vojni potovanja 24 via, letuje in Potis 26 via. — Inačice se sprejemajo do tistih omejitev. — Nepravilno odmor na potovanja potovanja.

Kako je z mirom?

V nemškem državnem zboru je imel dne 19. t. m. novi državni kancelar dr. Mihaelis svoj nastopni govor. Kajpada je cel svet bil radoveden, kako bo govoril in kaj bo povedal o miru. Pri znati se mora, da v svojem govoru ni bil tako izzivalen kakor njegov prednik Bethmann-Hollweg, ki je v vsakem govoru napadel tega ali onega nasprotnika. Dr. Michaelis je govoril samozavestno, a ne izzivalno. Toda kar je govoril o miru, ne moremo biti ž njim popolnoma zadovoljni. Dočim so naša avstrijska vlada in naš cesar v prestolnem govoru čisto jasno in za vsakega razumljivo povedali, da hočejo sicer časten mir, a mir brez pridobitev in odškodnin, je bila izjava dr. Michaelisova tako zamotana, da so si jo lahko prijatelji miru in vsenemški hujskači za vojno, vsak po svoje, za se ugodno razlagali. Nemčija še torej vedno noče tako jasno nastopati kakor je to storila naša država. Ni čudo, saj nemškega cesarja štejejo neoporečeno med pristaše odločne vojne struje.

V ogrskem državnem zboru sta na besede nemškega kancelarja odgovarjala grof Tisza in ministrski predsednik grof Esterhazy. O grofu Tiszi je znano, da je bil on poleg nemškega cesarja največji zagovornik, da se je vojska začela. To mu je opozicija v državnem zboru že parkrat javno očitala. Grof Tisza se je hudoval nad onimi, ki trdijo, da naši in nemški vojni cilji niso enaki. Grof Tisza noče pripoznati, da so naši vojni cilji jasni in miroljubni, a nemški vsaj nejasni. Grof Esterhazy je govoril zelo pametno. Rekel je, da smo vojsko začeli v lastno obrambo in da tudi pri sklepanju miru ne stremimo po pridobitvah.

Tudi angleški ministrski predsednik Lojd Žorž je že odgovarjal na besede novega nemškega kanclarja. Rekel je, da bi Anglija s svobodno in neodvisno Nemčijo sklenila mir, ne pa z Nemčijo, ki jo vlada samoderžavo. Naznanil je za bližnjo bodočnost velike bitke na zahodu in vzhodu.

Upanja na mir torej ni veliko. Vse se še hoče nadalje valjati po krvi. Le Avstrija in njen

vzgedni cesar dvigata visoko zastavo srca in razuma ter kličeta na mir!

Naš cesarski namestnik.

Že dejstvo, da grof Clary v teku svojega dolgotrajnega namestnikovanja v dvojezični Štajerski ni smatral za vredno, da bi se naučil le besedico slovensčine, je dokaz dovolj, da so mu Slovenci manjvredni tujci, za katere se ni treba brigati, razven, da se jih ob priliki pritiska, tepe in žali. Da nas ne mara, za to nam daje vsak dan novih dokazov.

Dne 16. t. m. je bilo posvetovanje štajerskih poslancev z namestnikom grofom Claryjem in ministrom Höferjem o prehranjevanju. Nemski poslanci so, kakor izvemo, o tem posvetovanju v zadnjem trenutku obvestili naše poslance; a od Claryja in Höferja ni prišlo nobeno vabilo. Poročila nemških listov, da so bili povabljeni, so bila izmišljena.

Dne 23. t. m. je grof Clary povabil v Gradec poslanca in časnika, da se z njimi posvetuje o prehranjevalnih vprašanjih. Toda ni povabil vseh poslancev in časnika, ampak samo nemške. Kdo bo vabil slovenske poslance in časnika, kdo se bo brgal za slovensko ljudstvo, ali je lačno ali sito? Grof Clary je namestnik le za Nemce, mi smo mu tujci.

V imenu slovenskih poslancev je dr. Korošec poslal grofu Claryju ta le odgovor: Imenom slovenskih poslancev protestiram proti žalitvi, da ste za ponedeljek sklicali le nemške časnikarje in poslance na posvet o prehranjevalnih vprašanjih. Zahtevamo vsaj od cesarskega namestnika objektivnosti napram narodom v deželi.

Cesarski namestnik je začel pravo politiko, da bo vsak Slovenec željno koprnel po skorajšnji ločitvi od Gradca.

Popisovanje in oddaja žita l. 1917.

Poljskih pridelkov, ki so podvrženi oddaji, se letos ne bo odvezemalo na dosednji način, ampak na podlagi popisovanja zemljišč, ki so ga izvršili razni popisovalci meseca junija in katerega bodo popravili sedaj občinski žetveni komisarji. Seznami posestnikov. Občine, oziroma žetveni komisarji so dobili te dni od glavarstev splošne popisovalne pole, na katerih so popisani vsi posestniki in najemniki zemljišč. V teh seznamih je navedena vsaka obdelana parcela. Vsaka posamezna vrsta žita je na parceli navedena v desetinkah. N. pr. Ivan Bracko ima njivo, ki meri 2 orala. Na tej njivi ima vsejano: Polovico njive kuruze, približno eno četrtno je imel pšenice in eno četrtno krompirja. Popisovalec pa je zapisal v popisovalni seznam 5 desetink kuruze, 2 desetinki pšenice in 3 desetinke fižola. Vsak sadež je tudi bil pri popisovanju uvrščen v poseben razred (1—5). Prvi razred pomeni »zelo dobro«, 2. »srednje dobro«, 3. »dobro«, 4. »srednje« in 5. »slabo«. Na podlagi teh razredov in ponovnih cenitev žetvenih, komisarjev ter na podlagi velikosti parcele so potem okrajni žitni nadzorniki določili, koliko zrnja ali krompirja, je ali bo zrastle na parceli in koliko se ga mora oddati.

Delo žetvenih komisarjev.

Občinski žetveni komisariji morajo sezname posestnikov od točke do točke pregledati in še enkrat uvrstiti pridelek v poseben razred. Ako je n. pr. prvotni popisovalec, ki je bil mnogokrat neuk uradnik ali vojak, ali ki kot mestni sin niti ni vedel razločevati koruze od pšenice, določil za posamezno vrsto pridelka napačni razred, mora sedaj obč. žetveni komisar to popraviti. Mnogi popisovalci so svoje delo izvrševali zelo površno. Tako je n. pr. nek vojak v župniji Sv. Jurja n. P. zapisal nekemu kmetu močvirnati travnik, 1 1/2 orala, med njive. Na podlagi stare mape in parcelnega zapisnika je sedeč v senci zapisal, ne da bi si parcelo ogledal.

LISTEK.

Vojni spomini

(Januš Golec.)

(Dalje.)

Z novimi čevlji mi je postregla naša »Mat nebeška«, narednik oče Urban, ki me ni samo obul, ampak mi tudi vsestransko postregel, po njegovem zatrdilu lepše nego lastnemu sinu. Spal in drotal sem eno noč, pozabivši na preklicane Ruse skoro do belega dne. Ob svitu sem prejel od Polke povelje, naj se umaknem s štabnimi konji nazaj iz vasi, ker je že sovražnik presneto blizu. Zajezdili smo takoj konje in jo ubrali po cesti iz Laborzö v Mezölaborcz. Dospevši v to mesto, nismo videli nikjer nobenega Žida, so jo že bili vsi odbrusili prav srce Ogrske. Nam jezdecem se še ni mudilo nikamor, smo postali in sem malo poromal po mestu, da si nekoliko ogledam to mažarsko Abrahamovo krilo.

Na mestu nisem zapazil nič kaj pisanih črk vrednega, zanimale so me le še polne vojaške skladbe in zaloge. Sem stopil tamkaj do nekega skladišča, porazložil cesarskemu oskrbniku bližajoči se ruski poset in ga prosil kot zafrontnega brata: naj bi podaril meni in moštvu nekaj konzerv in steklenk. Presneti dedec, še režal je nad menoj radi svaril-

nih naukov in me napodil, češ, da nisem nikakšen provijančni častnik, kateremu bi lahko zaupal kaj proti pobotnici. Nam ni privoščil ta skopuh v vojaškem kroju, čez dobri dve uri so se pa maštali Rusi s polnimi kot nalašč za nje skopuško shranjenimi zalogami. Nevoščljivost nasproti lastnim četam je krilatila ter se šopirila v početku vojne prav na široko. Mi smo stradali po zgledu cerkvenih miši; sovraznik se je pa mastil za nami in se nam krohotal v pest za zahvalo.

Na kolodvoru v Mezölaborczu so stali kakšni trije vlaki. Niso mogli več uteči, ker so bili že raztreli Rusi železniško progo pri Homomi. Iskal sem po mestu jedače in gorke pijače, a nisem iztaknil ničesar. Ko so prifrčali nad mestni kolodvor prvi sovražni šrapneli, smo se spustili na konje. Nisem te videl več Mezölaborcza do današnjega dne ne, ko si že davno zopet v naših rokah.

Kmalu za mestom smo morali zaviti na desno iz ceste, kjer smo zadeli na most, ki je vodil preko precej globoke vode. Ta je bil kar oblegan od raznega trepa in artilerije. Na mostu pa je stal stotnik z generalštabno kapo na glavi in urejeval s samokresom v roki voznike; sicer bi bila nastala silna gnječa, nikdo bi ne prišel prek. Pravicoljubni stotnik reditelj grozeč s smrtonosnim orožjem, ni dopustil niti najmanjšega kršenja reda. Vsa se je moral uvrstiti v kolono in se v koloni pomikati čez most. Moj Bog! Mi smo bili čisto zadnji v ne-

pregledno dolgi koloni, ki je gomazela preko vode kot polž počasi lazeč. Če bi bil mirno vdan čakal, da pridemo mi na vrsto prehoda, bi se bil na konju v zimski burji ves dan in vso noč. Razlezli smo se ob bregovih vode, da poiščemo kak drug prehod, kakor kot stari zakonski predpekel preobloženi most. Nič! Rečica je drčala v za konje prestrmo globoko strugi. Ko sem tako iskaje pohajal s svojimi 26 jezdec ob bregu me zapazi že omenjeni stotnik stražar in me nahruli: »Čegavi so ti krampi?« Bodi zahvaljen tisti dobri duh, ki mi je pihnil v glavo sicer ne celo resnični, a edino rešilni odgovor. Zravnal sem se na konju in javil glasno kot kak korporal: »Njega ekscelence, gospod generalštabni stotnik!« Salamensko sem podregal v živo s temi besedami to strogo oko pravice in reda. Vse se je moralo na njegov ukaz umakniti in postati kar na mah. Jezdil sem preko mosta na čelu moji konjenici ponosneje nego najzmagovitejši general. Še salutiral mi je zadrezasti gospod stražar v nadi, da moram biti že kaka večja živina, ker poganjam krampe »Njega ekscelence!« Da sem potegnil v samih hudih vojnih šolah »izmuštranega« gospoda, se mi zdi še danes prav do smeha dobro. Ne da bi hvalisal samega sebe; a v sili me nista zapustila nikdar na bojnem polju košček domače pameti in odločilni zamah z jezikom.

(Dalje prihodnjič.)

da je na tisti parceli 5 desetink koruze in 5 desetink fižola, v resnici pa raste tam le kislja konjska krma. Takih in enakih pomot bo mnogo. Dolžnost občinskih žetvenih komisarjev je, da jih popravijo.

Gospodarski listi. Splošen vpogled.

Za vsakega posameznega posestnika in najemnika bodo te dni pri glavarstvih sestavljeni »Posamezni gospodarski listi«. Na tem listu je okrajni žitni nadzornik že vpisal, koliko hektarjev ali arov ima posameznik pšenice, rži, koruze, krompirja itd. V te pole se bo tudi vpisalo, koliko posameznih vrst žita ali drugih pridelkov bo posestnik ali najemnik pridelal. Ti »posamezni gospodarski listi« bodo pri občini skozi 8 dni razpoloženi v splošni vpogled. Vsak posestnik ali najemnik ima pravico, da si pogleda te liste in se prepriča, ali se mu ni preveč ali napačno vpisalo. Če opazi, da mu je glavarstvo vpisalo več njiv kot jih ima, ali več koruze, oziroma kake druge vrste poljskega pridelka, **naj vloži ugovor** na okrajno žetveno komisijo in **zahteva, da se nepravilnost popravi**. Ugovarja se lahko pisмено ali ustmeno. Pismeni ugovor se napravi približno tako le:

P. n. okrajna žetvena komisija

Maribor.

Podpisani sem opazil, da je moj »Posamezni gospodarski list« napačno sestavljen. Parcela št. 312/5 je vpisana cela za njivo, kar pa ni res. Samo ena četrtina te parcele je njiva, ki je obsejana s koruzo, a ne s krompirjem. Na njivski parceli št. 410 je vpisano 3 desetinke pšenice, 2 desetinki ječmena, 4 desetinke koruze in 1 desetinko krompirja. V resnici pa je le 2 desetinki pšenice, 3 desetinke ječmena, 3 desetinke koruze in 2 desetinki krompirja. Zahtevam, da se pomota popravi.

Krčevine pri Mariboru, dne 6. avgusta 1917.

Ivan Bračko.

Če pa vložiš ustmeni ugovor, moraš zahtevati od žetvenega komisarja, naj tvoj ugovor v tvoji navzočnosti vpiše v oddelek »Opombe«.

Najemniki in tuji posestniki.

Za najemnike, prevžitkarje in delavce, ki dobiho kak kos njive za vžitek, morajo tudi biti spisani »Posamezni gospodarski listi«. Vsled tega morajo žetveni komisarji posestnike opozoriti, da jim natančno navedejo, kateri del njive je v najemu, ali pa ga ima v užitek oče ali mati, oziroma dninar ali offera. Če se za najemnike ali užitarje ne bodo spisali posamezni listi, ne bodo dotični imeli pravice do pridelka, oziroma bo dotična njiva, ki jo imajo najemniki, vračunana kmetu in bo moral za toliko več zrnja ali krompirja oddati. Torej najemniki in užitarji, pregledajte tudi vi pri občini takoj vse sezname, če so pravilno spisani, ali ne.

Pri občini bodo, oziroma se morajo izpolniti tudi sezname tistih posestnikov ali najemnikov, ki stanujejo v drugih občinah, a imajo v tej občini njivo in tudi sezname tistih, ki imajo njive v kaki drugi občini.

Število oseb.

Obč. žetveni komisarji bodo morali na prvi strani gospodarskega lista zapisati število in imena vseh oseb, ki so pri hiši, ter število začasno oskrbovanih oseb (dninarji, viničarji, rokočelci, pastirji itd.). Navest se mora tudi, kako dolgo je dninar ali rokodellec pri njem na hrani. Popisati se mora tudi število živine. Vse to se bo pozneje pri oddaji pridelkov upoštevalo.

Pomagajte našim ljudem!

Ker je to popisovanje in pregledovanje nekaj novega, prosimo, da žetveni komisarji, učitelji, duhovniki, župani in drugi bolj izobraženi ljudje gredo našim ljudem pri pregledovanju žetvenih listin na roko. Sedaj se naj vsak pobriga in naj zahteva, da mu pri občini pokažejo te listine. Poznejše pritožbe ne bodo mnogo pomagale.

Koliko žita in koliko moke.

Okrajni žitni nadzorniki imajo naročilo, da smejo odslej na mesec za osebo računati samo 7½ kg žita, kar je za kmetijskega delavnega človeka daleč premalo. Upamo, da se bo ta količina povečala. Danes, ko to pišemo, še tudi ni natanko

določeno, koliko žita ali krompirja se bo smelo pokrmiti živini. Ko dobimo natančne podatke o uporabi, bomo poročali.

Rekviriranje sena in izplačilo.

Ker se mi iz raznih okrajev Slovenskega Štajerja vedno bolj pritožujejo kmetovalci, da se jim za rekvirirano seno manj izplačuje, kakor bi se moralo, opozarjam tem potom posestnike vseh okrajev na velike krivice in nedostatke, katere sem zasledil pri raziskovanju na podlagi raznih pritožb. V mnogih slučajih se ne more ničesar ukreniti in pritožbe tudi ne bodo imele pravnim potom uspeha, ker so bili posestniki premalo previdni pri oddaji. Večina jih nima niti potrjena v roki, koliko sena so oddali. Zato javno opozarjam vse posestnike, da zahtevajo vsikdar uradno potrdilo, oziroma potrdilo tehnice, katero morajo dobro shraniti, da se lahko skažejo z njim, kakor hitro zapazijo, da se jim je nakazalo premalo denarja. Vsakdo pozna ceno, ki je določena za seno, in si lahko izračuna, kakšno svoto mora dobiti od komisijonarja. V mnogih slučajih sem našel, da komisijonarji odtegujejo posestnikom precejšnje svote za razne stroške, ki niso dopustni. Ti židovi in mešetarji poskušajo delati svoje dobičke. Takemu oderuštvi med kmetiskim ljudstvom moramo napraviti za vselej konec. Zato opozarjam posestnike, da se vsikdar, kadar se jim zgodi kakšne krivice, takoj obrnejo, seveda samo z upravičeno pritožbo, na svoje poslance, ki bodo v vsakem slučaju radi pomogli svojim volilcem do njih pravic. Dr. Verstovšek, poslanec in dež. odbornik.

Naše žrtve za domovino.

Okoninski cerkovnik Marko nam piše nam piše s tirolskega bojišča: Lansko leto je padel Jozef Kopušar iz Ljubnega. Ko sem te dni bil na pokopališču, sem našel njegov grob. Rajni je bil izvrsten mizarjski mojster. Te dni sem pokazal grob njegovemu sinu, ki se nahaja tukaj v bolnišnici, Gotovo si ni nikdar mislil, da bi videl grob svojega ljubega očeta.

Dne 23. maja je žrtvoval na Sv. Gori pri Gorici svoje življenje za cesarja in domovino skrben in delaven gospodar iz Stare ceste pri Ljutomeru Ferdinand Filipič, zapustivši ženo in tri majhne otroke. En mesec pred svojo smrtjo je bil na dopustu pri svojih dragih, od katerih se je ločil takrat izredno težko, kakor bi slutil, da se poslavlja za vedno. Še dne 22. maja je pisal ženi karto, naročivši ji, kako naj ravna v vinogradom, kateri mu je bil največje veselje. Težko je človeku pri srcu, ko vidi, da nam sovražne krogle pobirajo vedno najboljše ter trgajo rodbinam skrbne očete. Ferdinanda ohranijo vsi sosede v najboljšem spominu, želeč njegovi duši pokoja tam daleč na Sv. Gori.

Na tirolskem bojišču je padel desetnik Mihael Zmrzлак, doma od Sv. Jurja ob Taboru. Bil je ranjen v trebuh dne 3. julija. Po težkih bolečinah je v bolnišnici dne 5. julija v Gospodu zaspal. Bil je zaporedoma 6 let pri vojaki. Odlikovan je bil z bronasto kolajno, pred smrtjo je še dobil Karlov križec.

S tirolskega bojišča nam je došla žalostna vest, da je padel junaške smrti dne 10. junija zadet od italijanske krogle Peter Bratuša iz Frana. Rajni je bil blag ljubeznjiv mladenič in zvesta opora svojih staršev. Počiva na gori Monte Cebio.

Valentin Potočnik, doma v Razboru pri Slov. Gradcu, je od laške granate v prsa zadet pri Sv. gori dne 26. maja t. l. daroval — še le 20 let star — svojo življenje za domovino in cesarja. Bil je 13 mesecev vedno v boju pri Gorici. V njegovi bližini počiva tudi stareji brat Filip Jakob Potočnik, ki je bil zadet od laške granate dne 26. julija 1915.

Žalostno vest je sporočil Franc Bolkovič od 1. polka gorskih strelcev, da je ponoči od 20. na 21. maja daroval za domovino svoje mlado življenje Martin Janžekovič iz Ružmanec župnije Sv. Tomaž pri Ormožu. Izučil se je kovaške obrti v Slov. Bistrici, ter je dovršil

učenje z uspehom. Star je bil še le 18 let. Pokopan je na vojaškem pokopališču pri Kostanjevici.

Rusko bojišče.

Ruska armada se v vzhodni Galiciji umirala na črti Tarnopol — Karpati. Mesto Tarnopol je ob gornjem Seretu (vzhodno od Lvova) so zasedle naše čete v pondeljek, dne 23. julija. Ko so naši dne 19. julija v prostoru med mestoma Zločov in Brzezani prebili rusko črto v širini 30 km, so v to odprtino drle dan za dnevom sveže naše čete in so tirale Ruse vedno dalje proti vzhodu. Tako je bila ruska armada prisiljena, da se je pričela umikati tudi južno od naše predorne črte in celo v ozemlju južno od Dnjestra. Ruske čete bežijo te dni pri Stanislavu, s Karpatov in ob bukovinski meji z veliko naglico proti severovzhodu, ker so v nevarnosti, da bi jih naše, v prostoru pri Tarnopolu prodirajoče čete potisnile v južnovzhodni gališki kot. Med reko Dnjestr in mestom Bučac utegne priti prihodnje dni do večje bitke. Naši so znali svoje uspehe tako ugodno izrabiti, da so južno od Tarnopola že prekoračili reke Seret in zasedli tudi mesto Trembovia ter tako prišli Rusom, ki se zbirajo v prostoru med Dnjestrom in Bučacem, za hrbet. Položaj za naše čete je ugoden. Upanje je, da bo Rus v prihodnjih dneh popolnoma vržen iz Galicije in morda tudi iz Bukovine.

Tudi na severu (na nemško ruski fronti) in na rumunskem bojišču se razvijajo večji boji.

Pretekli teden so izbruhnili v Petrogradu in drugih večjih ruskih mestih veliki nemiri, ki so bili naperjeni proti nadaljevanju vojske. Udeležili so se jih delavci in vojaki. Le s silo so bili nemiri udušeni.

Tarnopol zopet naš.

Naše in zavezniške čete so dne 23. julija zopet zasedle vzhodno-gališko mesto Tarnopol.

Zakaj so se Rusi umaknili.

Rusi so se hitro umaknili, ko so videli pretečo nevarnost, iz česar se da razlagati razmeroma majhno število vjetih. Vjetniki poročajo, da je prišel naš napad iznenadno. Slikali so jim nas kot izstradane in izmognane, obljubljen jim je bil sprehod v Lvov s puškami na rami. Razmerje med ruskimi časniki in moštvom se zdi zelo napeto, drug se drugega boje, častniki še najbolj. Tako smo vjeli od nekega polka enega samega — poveljnika; to je razumljivo, če izvemo, da je moštvo tri dni poprej njegovega prednika umorilo. Zdi se pa, da duh v ruski vojski, oprt na pretirane uspehe pred Stanislavovom, ni slab; prehrana je baje povsod dobra. Čete so povsod bojovite, disciplina večidel ni bila slaba. Trdni namen držati fronto je omajal sele naš premočni artilerijski ogenj, pri čemer so bile posebno udeležene tudi avstro-ogrske težke baterije.

Rusi zažigajo mesta in vasi.

V vzhodni Galiciji so podile naše čete zadnje dni poražene Ruse pred seboj, zasledovaje jih ostro. Kjer se je skušal sovražnik upirati, je bil vržen z odličnimi protisunkmi in vtrpel je zopet težke izgube. Vojni poročevalci potrjujejo, da slično kakor ob velikem ruskem umiku, leta 1915, v Galiciji in na Poljskem ruske čete pod poveljstvom Kerenškega po posebnih poveljstvih za požiganje z vžigalnimi granatami vžigajo vsa mesta in vasi, katera morajo prepustiti zmagovalcem. Goreči kraji označajo pot umikajočih se poraženih Rusov. Kakor ob prejšnjih umikih so ceste in pot posuti z vojnim orodjem, proč vrženimi opremljenimi komadi, zastalimi vozovi, in prevrnjenimi avtomobili. V zjutranjih urah dne 22. julija je pričel Rus pod pritiskom z boka s severa zapuščati tudi svojo močno višinsko pozicijo jugovzhodno Brzezanov. Število vjetnikov in plen narašča od ure do ure. Velika je zmaga, katero so izbojevali naši na vzhodu. Zmaga priča o nezlomljeni napadalni sili naših čet, ki so zlomile s silnim prodiranjem po stari navadi vsak odpor, kjerkoli se je pokazal.

Na drugih bojiščih.

Razun hudega artilerijskega ognja na francoskem bojišču, na nobeni fronti nobene spremembe.

Tedenske novice.

Duhovniške spremembe. Prestavljeni so naslednji č. gg. kaplani: Pavel Živornik iz Št. Lenarta v Ljutomer; Alojzij Kramaršič iz Št. Jurja v Slov. gor. v Kozje; Fr. Sinko kot provizor iz Teharj za provizorja k Sv. Martinu na Pohorju; vojni kurat Jos. Vrečko k Sv. Jurju ob Ščavnici. Na novo nastavljeni so č. gg. novomašniki: Vinko Munda na Ptujsko goro, Matija Zdravec v Ljutomer (III), Ivan Verbanjšak v Stari trg (II.) in Ivan Rančigaj na Teharje.

Nov vojni kurat. Cesar je imenoval č. g. Ivana Hanžič, dosedaj kaplan v Škalah, za vojnega kurata.

Proti nemškutarskim agitatorjem. Vedno gosteje so pritožbe iz krajev, kjer imajo šulferajnske šole, da učitelji silijo v starše, naj dajo svoje otroke vpisati v nemške šole. Obljubljajo jim zlate nemške gradove, rožnatō bodočnost, dobro župco, obleko, obuvalo, samo če dajo svoje otroke v šulferajnsko šolo. Učitelji so dobili od šulferajna nujno navodilo, naj pritiskajo z vsemi močmi na slovenske starše. Pozivamo naše ljudi, da nam naznanijo vsak posamezen slučaj nasilja, pregovarjanja in druge nedovoljene agitacije. Renegatom zaprimo vrata slovenskih hiš! Slovenci se bližamo boljši bodočnosti. Zatorej proč s tistimi, ki bi nas radi zopet vkovali v verige suženjstva!

Junaški polk. Polk št. 94, ki se sestavlja iz okrožja Turnov na Češkem ima od začetka vojske do sedaj 4000 odlikovanih vojakov.

Vihar in toča. V okolici Sevnice ob Savi, t. j. v občinah Razbor, Pekel, Zavjek, Podvrh, Zabukovje in Planina je dne 17. julija silna nevihta napravila na polju in v vinogradih ogromno škodo. — V petek, dne 20. julija pa e toča s silnim viharjem pokončala večino poljedelskih pridelkov v Belokrajini na Kranjskem in okolici Litije. V Črnomeljki okolici je n. pr. padala suha toča, debela kot orehi, celih 25 minut.

Zavolje podpore in pokojnine po padlih. Vprašanje: Fr. K. iz tukajšne občine je kot prostak pri 26. domobranskem pešpolku padel na bojišču dne 1. junija 1915. Zapustil je doma ženo in tri nepreskrbljene otroke. Vdova ni dobila dosedaj še nikake pokojnine. Vprašamo, kako je v takih slučajih treba postopati, da dobi žena pokojnino, kje je vložiti prošnjo in kaj je v tisti trepa navesti, da bo imela uspeh? — O d g o v o r: Okrajna politična oblastva imajo nalog paziti na to, da dobe vdove in sirote padlih čimprej zakonito določeno pokojnino. V vlogi na c. kr. okrajno glavarstvo je natančno navesti: 1. številko uradnega seznama izgub, v kateri je dotičnik vpisan med padlimi; 2. ime, šaržo in krdelo padlega in če je bil ta črnovojnik, tudi tisto črnovojno okrajno poveljstvo, h kateremu je bil vpoklican, ali, če se to ne more dognati, njegovo domovno občino; 3. ime njegove vdove; 4. imena in rojstvene podatke (dan in leto rojstva) njegovih živečih zakonskih (pozakonjenih) oziroma nezakonskih sirot (otrok); obenem se morajo predložiti dokazila o rojstvenih podatkih otrok, na primer krstni list ali šolska spričevala ali preprosto potrdilo župnega urada itd.; 5. če so otroci v materini oskrbi, oziroma če so že preskrbljeni; 6. če je živeča vdova s padlim do mobilizacije v zakonski zvezi; priloži naj se tozadevno potrdilo župnega urada; 7. če je vdova popolnoma nezmožna si kaj prislužiti (tudi z ozirom na varstvo otrok) in brez sredstev; 8. stanovališče (kraj in dežela) in natančen naslov vdove, oziroma, če so otroci, tudi brez matere, ime, stanovališče in natančen naslov varuha (varuhinje). Naloga c. k. okrajnega glavarstva je na tako vlogo takoj vse potrebno ukreniti, da se pokojnina čimprej določi in izplačuje.

Za delavstvo v premogokopih v Škalah. Dež. odbornik dr. Verstovšek je opozoril ministra za javna dela in ministra za prehrano na žalostne razmere v premogokopu v Saleški dolini ter je zahteval hitre pomoči, zlasti z rednim dovažanjem potrebnega živeža. Radi pomanjkanja trpi ves okraj, zlasti tudi kmeti, ker nima

dovolj pridelka za veliko število delavstva. Minister za javna dela je naznanil dr. Verstovšek u, da je dobil uradno potrdilo o teh razmerah in je takoj zahteval od ministrstva za prehrano, da se stori vse, kar je le mogoče, da se oskrbi delavstvo z živežem.

Gospodarske novice.

Najvišje cene za sveža jabolka in slive. Vlada je določila za sveža jabolka, češplje in slive najvišje cene, ki so v glavnem naslednje: jabolka na domu posestnika 44 v, k trgovcu zapeljane 50 v 1 kg. Za trgane navadne češplje (slive) pri nakladalni postaji 60 v, za stresene 35, za žlahtne (cepljene) slive 65, 70 do 100 K. Več o tem v petkovi »Straži«. Povdarjati pa moramo popolnoma odkrito, da je vlada nastavila te cene, ne da bi poprej vprašala za mnenje kmetijske strokovnjake. Cene so v primeri z industrijskimi pridelki in z ozirom na drage delavske moči nizke, dobiček, ki ga pa sme zahtevati trgovec, previsok. Zakaj neki minister Höfer k določevanju cen vabi pred vsem socialne demokrate in bogate trgovce, kmetijskih sadjarjev pa ne?

Oddaja žita. Namestnija zahteva, da do 1. avgusta vsak posestnik odda polovico tistega žita, ki ga bo letos imel odveč in ga bo moral oddati. Odloki, koliko mora kateri posestnik za zdaj žita oddati, so se že razposlali županom. Ti odloki so jako čudni. Tako n. pr. se zahteva oddaja ovesa, ki še raste na njivi. Čudno, da se ne zahteva že sedaj letošnje koruze in ajde, katero ravno kar sejemo. Proti temu načinu rekviriranja letošnje žetve moramo v interesu ljudstva odločno ugovarjati. Ako oblast žito rekvirira, mora pred vsem poprej dognati, katere vrste in koliko žita je posestnik pridelal. To se dozda se ni dognalo in se ni moglo dognati, ker po mnogih krajih žito (n. pr. oves) še niti požeto ni, zmlačeno pa še večnoma nikjer. Kolikor se toraj naj posestniku predpiše za oddajo, če se žita niti spravljene nima? Oblast je vzela za podlago tisto množino žita, ki jo je dotični posestnik lani moral oddati. Pa to vendar ne gre, ker letošnja žetev nikakor ne odgovarja lanskemu. Ali oblast nič ne ve za sušo, ki je skoraj popolnoma uničila žetev, posebno pa oves, da je komaj par centimetrov visok? Nekateri posestniki, ki so lani imeli oves, ga letos sploh niso sejali, drugi so ga nasejali polovico manj kakor lani itd. Nadalje pa se posestniki žita nimajo zmlačenega; ker vso žito za mlat še niti suho ni. In zdaj naj bi v petih dneh zmlatili žito, da ga do 1. avgusta morejo oddati! Predpisi, katere je razposlalo mariborsko okr. glavarstvo posestnikom, po veliki večini ne odgovarjajo resničnemu dejanskemu položaju! Posestnikom se predpiše, da oddajo oves, pa ga letos sploh niso imeli nič sejane, predpiše se, da oddajo rž, pa je letos niti enega zrna nima itd. Takih predpisov ljudstvo seveda ne more izvršiti, ker nima zahtevanih predmetov, razburja pa se vsled takih neopravičenih zahtev silno in to popolnoma po nepotrebnem! Naj oblast poprej dožene, katere vrste in koliko žita je posestnik pridelal, naj potem izračuni, koliko ima odvišnega žita in nato se le naj zahteva odvišno množino. To bo pametno in pravično in ljudstvo se ne bo razburjalo. Edino kar moramo priznati in pohvaliti na rekvizijskem odloku, je to, da se tistim posestnikom, ki tega odloka ne izvršijo, ker ga dejanski res ne morejo, vsaj ne žuga in ne preti s kaznimi, kakor drugokrat. Torej vsaj nekaj dobrega! — Ravno kar izvemo iz verodostojnega vira, da naj tisti posestniki, kateri še žita nimajo pripravljene ali ga sploh nimajo za oddajo, predpiše z naredbo vzrokov po občinskem žetvenem komisarju vrnejo okrajnemu glavarstvu.

Občinski žetveni komisarji. Opozarjamo kmete, da letošnji občinski žetveni komisarji pri sedajnih predpisih niso nič zakrivali in naj se jih toraj radi sedanjih predpisov glede oddaje ne napada.

Žitne cene na Ogrskem. Ogrsko ministrstvo je določilo za ogrsko žito sledeče najvišje cene: Za pšenico z ozirom na kakovost 49 do 50 K, rž 47 do 48 K 50 v, ječmen 45 do 47 K. Na Hrvatskem in v Slavoniji: pšenica 49—50 K, rž 47, ječmen 46, oves 44. Zahtevamo, da se tudi za avstrijsko žito nastavijo take cene kot na Ogrskem in Hrvatskem.

Sadne tropine za kruh. Veleposestnik Andrej Pugl, znan kot razkosovalec kmetij in veleposestev v graški okolici, je baje iznašel novo mešanico za kruh, namreč sadne tropine, predvsem hruškove. Vzelo se bo baje polovico sadnih tropin in polovico prave moke. Tropine se bodo s posebnimi stroji očistile olupov, fino semlele in posušile. Iz tropin zgodnjega sadja bodo delali poskuse in če se posreči, dobiti iz te mešanice dober kruh, se bodo sadne tropine v celi državi zaplenile za kruh.

Tatvine na poljih. Piše se nam: Komaj se je kmet oddahnil vsaj nekoliko od grozne suše, ki je pretela z usodnosno letino, že so se pojavili tatovi na polju. Dan za dnem prihajajo pritožbe: Porezali so mi ječmeno ali pšenično klasje, ali otepli mi ga so, izruvali so mi krompir, potrgali so mi fižol itd. Res, da se ne krade sedaj prvič, že v mirnih letih celo smo slišali o tem pogosto, posebno še na poljih v bližini mest ali drugih večjih naselbin. Razumljivo je, da je sila dospela ta čas res do vrhunca in so mnogi, rekel bi, prisiljeni potom tatvine priti do vsakdanjega živeža. Nismo brez srca na kmetih, uvidimo hudo gorje številnih vaških in še bolj mestnih siromakov, pomagali jim bi in bomo v kolikor bo pač to mogoče. Kakor pa nismo brez srca, tudi ne sami brez želodcev. Da so se obdelale te sad obljublajoče njivice, moralo je odrediti na delo staro in mlado; videl si na njivi spomladi 70—80letnega starčka, ki bi pač zadnja leta svojega trudapolnega življenja naj užival v miru in počitku — kot vsak drug penzionist. Odrinil je pa k vojakom sin ali vnuk in ni več moškega pri hiši. Zraven starčka se je pripogibalo nežno truplo otroka-solarja, ki je moral opustiti vse igre, pustiti tudi ravno sedaj tako potrebno mu šolo. Vse je moralo na delo, vse, da si zagotovi za bodoče dni svoj vsakdanji kruh. Sami so delali, sami so se potili in sami imajo zato v prvi vrsti pravico uživati sadove svojega dela. Ni še pa dozorel marsikateri poljski pridelek, bil se je mestoma popolnoma nerazvit in zelen, a že ga je omadeževala kruta tuja roka ter ga odtujila dozorelosti. Sebi je prinesla znabiti malo ali celo nobene koristi, kmetu pa povzročila ogromno škodo. Lasje stojé človeku po koncu, ko gre po poljih ter najde toliko razruvanega krompirja; ovenele leže krompirjeve rastline na površju zemlje in kažejo kot za maščevanje vpijoč proti nebu, med koreninami nerazvite gomoljice komaj orehove velikosti. Na drugem mestu: Pšenica, okrašena prej s težkim, polnim, temnim klasom, je že v snopih; med temi jih je pa mnogo z čudno obledelimi glavica. Stopim bliže in videti moram — da so otepeni. Prišel je nevaženec, znabiti povaljalec, v roki s polenom, da je otepel, ali po »novem« načinu s konjskim glavnikom ostrigel žlahtno klasje. En del zrnja si je lahko spravil v lastni žakelj, a drugi večji del zrnja je divje raztrošen po polju — le perutnini in golobom v slast — kmetu pa v neizmerno škodo. Tako bi se navedel nešteto sličnih slučajev. Poljski pridelki, osobito krompir, fižol in koruza bodo dozorevali in tatvine bodo se z dnem množile. Treba je brez čakanja z vso silo in hitrostjo ukreniti vse, da se zabranijo ali vsaj brzdajo enaka opustošenja in tatvine. Zato so poklicane občinske žetvene komisije, da s svojimi žetvenimi komisarji v skupnih sejah sklenejo vse ukrepite proti poljskim tatvinam in tudi, posebno v bližini mest, skupno prosijo za oblastveno, bodisi civilno ali vojaško sopomoč. Čim boljše korake bo storila posamezna občina, tem manj hudo bodo njeni občani pozneje občutili predpise o oddaji poljskih pridelkov. M. V.

Pomanjkanje repnega semena. Letos se zelo težko in le za drag denar dobi repnega semena. Po nekod zahtevajo za liter semena po 16 do 30 kron. V naših krajih se vse premalo skrbi za potrebno seme.

Svinjska rdečica se pojavlja v mnogih občinah. Škoda je sedaj, ko je živina tako draga in je povsod primanjkuje, še mnogo večja kot kedaj poprej. Najboljše sredstvo proti rdečici je cepljenje svinj. Občine naj prosijo okrajne živinozdravnike, da pridejo cepiti svinje proti rdečici. Priporoča se tudi dajati svinjam pogosto sveže vode in kjer je možno, vode za kopanje.

Ne shranjujte živil v pocinkovanih posodah. Štajersko cesarsko namestništvo razglasa: Vsled pomanjkanja glinaste posode je prišla v poslednjem času v splošno rabo raznovrstna pocinkasta

posoda za kuhanje in shranjevanje živil. Ker pa tvori cink, ako pride v dotiko s snovmi, ki vsebujejo razne kisline, takozvani cinkov oksid, ki je zdravju škodljiv, ker je strupen, se svari pred uporabo pocinkovane posode za shranjevanje in kuhanje živil.

Primerne cene za zgodnji krompir. Osrednja komisija za presojo cen je določila, da se sme zdrav zgodnji krompir, takozvane rožičke po 60 K, vse druge vrste zgodnjega krompirja pa 30 K za 100 kg.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu je bilo v pretekli dobi dokaj živahno, ker je bilo popraševanje po tujem hmelju precej veliko. Cene za tuj hmelj so se gibale med 80—105 K za 50 kilogramov. Zastopnik neke bavarske pivovarne je pokupil 80 bal tujega hmelja deloma lanskega, deloma predlanskega pridelka. Tuj hmelj iz leta 1915 je kupoval po 45 K za 50 kilogramov. Vsled dolgotrajne suše so češki hmeljski nasadi baje precej prizadeti, še bolj pa ogrski, kjer bo letos zelo slaba hmeljska letina. Štajerskim hmeljskim nasadom pa suša baje ni dosti škodovala.

Cene za les. Zveza avstrijskih lesnih veletrgovcev na Dunaju je sklenila sledeče lesne cene, ki so veljavne za kubični meter do preklica: Hlodi mehki neotesani 42—55 K, trdi 55—100 K, mehke deske 90—112 K, oglati ali otesani mehki hlodi 80—112 K, trde deske 120—200 K. Popraševanje po deskah, ki se jih rabi za vojaške zavoje, je zelo živahno.

Železnih obročev ni. V trgovinah z železnino je zmanjkalo železja za obroče. Kmetje ne morejo dati delati novih sodov in ne starih popravljati. Poljedelsko ministrstvo opozarjamo na ta nedostatek.

Razne novice.

Modrost v pregovorih. Gleda naprej in nazaj. Kdor nazaj gleda, naprej pade. Naprej glej potlej zaupaj. — Sam glej, če hočeš, da pojde tvoja reč naprej. — Kdor noče gledati, poje veliko muh. Vsak gleda bolj druge nego sebe. — Glej na sebe in svoje, potlej svari (uči) mene in moje. — V svojo skledo glej. Ne glej nad seboj, marveč pod seboj. (Ne glej na take, katerim se bolje godi nego tebi.) Z vrha je dobro gledati, po dolini dobro hoditi. Čim dlje gledaš, tem večje bodo oči. Kdor iz dežele gleda, z njim se ni dobro na solncu greti. Pridnemu možu lakota le v hišo gleda, v njo si ne upa. Poslušaj me, ne glej me.

Reki: Gledata se kot pes in mačka. Gleda, kakor tele nova vrata (kakor zaboden vol, — kakor hudo vreme, — kakor miš iz moke, — kakor da je z vsem svetom skregan . . .). Gleda, da bi ga z očmi predrl. — Gleda, kakor bi bil tri dni na vislicah. Gleda tako v svet kakor tele. (Zelo neumen je.) Gleda tako ljubeznivo, da bi se mleko skisalo, ko bi pogledal vanj. Gledati komu skoz prste.

Globoko. Letal visoko, padel globoko. Tihe vode globoke jame kopljejo. Pri praznem žepu je treba globoko seči.

Dopisi.

Maribor. S 1. avgustom 1917 se bo v Mariboru v Gosposki ulici 38 ustanovilo glavno zastopstvo nižjeavstrijske deželne življenske in rentne zavarovalnice. Zavarovalnica prevzame zavarovanje na doživetek in smrt, otroške dote, rentno in ljudsko, nezgodno, kakor tudi zavarovanje jamstvene dolžnosti in zavarovanje poškodovanja vodovodov. Spособni potovalni kakor tudi krajevni zastopniki se sprejmejo.

Maribor. Naši mestni očetje so se pošteno skregali. Zadnji petek je bila občinska seja, v kateri se je šlo za novo lekarno v Koroški ulici. Občinski svet je dovolil ustanovitev te lekarne, mestni svet pa ne. Vsled tega se je županu dr. Schmidererju in podžupanu Naskotu, ki sta bila proti ustanovitvi lekarne, predlagala nezaupnica. Župan in podžupan pa sta odstopila. Bati se je bilo, da bo vsled tega mesni svet razpuščen in bo dobil Maribor vladnega komisarja. Vsled tega so mestni očetje šli prosit dr. Schmidererja in Naskota, naj prekličeta svoj odstop. Še le po dolgem moledovanju se jim je to posrečilo. Tako ima Maribor zopet župana.

Maribor. Narodna društva v Mariboru priredijo v nedeljo, dne 19. avgusta 1917 v proslavo prvega rojstnega dne

po nastopu vlade Njegovega Veličanstva cesarja Karla I. slavnost v spodnjih prostorih Narodnega doma v Mariboru s sledečim vsporedom: 1. godba, 2. petje, 3. slavnostni govor (profesor dr. A. Medved), 4. tombola (karte po 50 v, dobitki v prvi vrsti živila), 5. prosta zabava. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina za osebo 50 v. Čisti dobiček je namenjen invalidom in sirotam po padlih vojaki mariborskega okraja.

Jarenina. Tukajšnje kmetско bralno društvo priredi v nedeljo, dne 29. julija slavnost z igro in petjem. Domači in sosedje ste vabljeni v obilnem številu. V slučaju deževnega vremena se bo slovesnost vršila še le dne 12. avgusta.

Ljutomer. Ponoči dne 18. t. m. je upepelil ogenj gospodarsko poslopje gostilničarke Ter. Fic-ko na Kamenščaku. Zgorela ji je vsa krma, sosedu g. Zavratniku pa še žito. Strašno smrt pa je imel obč. ubožec Marko Holc, ki je spal »na stalah«. Rešitev je bila izključena, ker nikdo ni mogel do njega. Našli so od njega le trup, drugi deli so popolnoma zgoreli. Hvala vsem sosedom, zlasti tukajšnjemu vojaštvu, ki so požar v kratkem omejili. Sumi se, da je zlobna roka zanetila ogenj.

Zbigovci pri Radgoni. V nedeljo od 14. na 15. t. m. so ukradli ponoči veleposestniku Matiju Ploj blizu 100 kg zgodnjega krompirja. V noči od 17. na 18. pa so ukradli posestniku Francu Ploj svinjo v vrednosti 120 K. Ukradli so najbrž ubegli vojaki, ki so pobegli iz Radgone in se jih klati kakih 9 po tukajšnjih gozdovih. Orožniki jih pridno zasledujejo.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Tu obhajamo prihodnjo nedeljo, dne 29. julija tri svečanosti: sopatrocinij sv. Ane; srebrno sv. mašo domačega veleč. in mnogozaslužnega gospoda župnika Josipa Weixl, katero bodo obhajali s svojimi župljani pri ranem sv. opraviilu tega dne, s svojimi tovariši pa naslednji torek dne 31. julija; pri poznem sv. opraviilu bo nova sv. maša č. g. Janka Verbajnsak iz Maribora, tukajšnjega rojaka.

Kostrivnica. Pri nas se vrši v nedeljo, dne 29. julija, ko obhajamo god farne patrone poljske (členstohovske) Matere božje, velik shod deklških Marijinih družb iz sosesčin. Dekleta pridejo v procesijah do 10. ure v Kostrivnico, se udeležijo procesije sv. R. Telesa, na to je pridiga za dekleta in slovesna sv. maša. Od 1—3. ure se vrši na prostoru pri cerkvi slavnostno zborovanje deklet v spomin 1050 letnice prihoda sv. bratov Cirila in Metoda na Slovensko (867—1917), dvestoletnice rojstva slavne cesarice Marije Terezije ter v proslavo nad vse milega nam sedanjega cesarja Karla ter preblage cesarice Zite s petjem, govori in deklamacijami. Ob 3. uri pridiga za dekleta in slovesne večernice, ob 4. odhod v procesijah. V cerkvi bodo hčerke Marijine prosile kraljico miru za končno zmago našega orožja in za skorajšnji mir, na zboru pa se bodo vnmale za naše najdražje svetinje ter za versko-domoljubno delovanje. To bo krasen deklški praznik. Naše zavedne mladenke na severu in na jugu ponosnega Boča na svidenje v največjem številu na prepomenljivem shodu!

Sv. Florijan ob Boču. Dne 21. julija smo pokopali vrlo gospodinjo Marijo Kobula iz Žabnika. Bolehala je več let. Zapušča moža in pet nedorastlih otrok. Odpočij se pri Bogu!

Sevnica ob Savi. Utonil je učenec nemške šole Jožef Mlinar v torek, dne 17. t. m. Po pouku se je šel kopat in si je zašel v pregloboko vodo. Trupla še niso našli. — Tisti dan ob 10. uri zvečerja se toča v širokosti četrte ure skoraj vse uničila. Šla je celih 20 minut. Še tri dni potem je ležala po dvoriščih. — Na občnem zboru Dekliške zveze je bil izvoljen stari odbor.

Listnica uredništva.

Ludovik Nudi: Hvalevredno, da se tako hvaležno spominjate vašega bivšega voditelja. Ali gospodje sami ne želijo, da bi se take zahvale objavljale v listih. Pozdrave! — Vali Baumgartner in Jožef Borlak, vojna pošta št. 885: Ime pisca dotičnih vrst nam je neznan, ker dopis sproti sežgemo. — Zena pri Sv. Marjeti nize Ptuj: Pišite poslanec Fr. Pišku v Slivnici pri Mariboru. — Smarjeta ob Pesnici: Hvala! Ostalo ob priliki. Pozdrave! — Sele pri Slov. Gradcu: Preobširno! Pri najboljši volji tako dolgih opisov ne moremo prebrati, ker nimamo ne prostora, ne stavcev. Oprostite! — J. Rajšek: Tudi preobširno! — Več dopisov in »Zrtev za domovino« smo morali odložiti za prihodnjo številko.

Loterijske številke.

Gradec, dne 18. julija 1917. 16 20 22 78 87
Linc, dne 21. julija 1917. 68 15 67 1 83

Najnovejša poročila.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 25. julija.

Vzhodno bojišče.

V vzhodni Galiciji je bilo včeraj bojevanje zaveznikov kronano z novimi uspehi. Avstro-ogrške čete so zavzele Stanislav in Nadvorno, nemške pa Tarnopol. Zavezniški zbori, ki zasledujejo sovražnika, so večkrat trčili na novo oživali ruski odpor. Severno krilo Kövešove armade je po trdovratni borbi vrglo Ruse v Tartarskem prelazu iz njih višinskih postojank. — Bistrice in Nadvori-ansko so avstro-ogrške in nemške čete mogle prekorati še le po hudih bojih. Tudi v ozemlju Zlote Lipe so se Rusi opetovano postavili v bran. Južno od Tarnopola je sovražnik zaman vrgel goste trume proti nemškim polkom. V gozdnatih Karpatih je med Tartarskim prelazom in Susito sovražnikovo delovanje popustilo. Severno od Putna doline je ponovil svoj napad. Njegove naskakovalne čete so bile ustavljene že po ozkoomejenih začetnih uspehih.

Italijansko bojišče.

Ob Soči se je tudi včeraj nadaljevalo živahno artilerijsko delovanje.

Cesar Karel na fronti.

Cesar Karel se je te dni mudil na vzhodno-gališkem bojišču in je raz višin pri mestu Brzezany opazoval potek bitke. Dne 23. t. m. se je odpeljal nazaj na Dunaj.

Junaštvo slovenskih pionirjev v Galiciji.

(Izvirno poročilo z bojišča.)

Pri prodiranju naših čet v prostoru proti Tarnopolu smo hrabro sodelovali tudi pionirji ptujskega bataljona in drugi slovenski vojaki. Pri mestecu Budylov ob Strypi (severovzhodno od Brzezanov) smo dne 21. julija ponoči pionirji v trdi temi prebredli tamošnje jezero in naenkrat padli Rusom za hrbet. Ko se je na drugo stran še prepeljal bataljon naskakujočih čet, so se Rusi umaknili tudi z levega brega Strype. Mi gremo vedno dalje in podimo Ruse iz Galicije. — France Mir. (Iz tega poročila, ki smo ga dobili ob sklepu uredništva, je razvidno, da se sedanje odločilne bitke v Galiciji hrabro udeležujejo tudi naši slovenski junaki. Čast jim! Uredništvo.)

Tri leta vojske.

Dne 28. julija bo minilo tri leta, kar je izbruhnila sedanja svetovna vojska.

Poljake odstranjujejo.

Iz Dunaja se poroča, da je nemško armadno poveljstvo dalo prijeti v Varšavi brigadirja poljske legije generalmajorja Pilzudzky. Nemci mu očitajo politično hujskarijo proti Nemčiji in njenim načrtom. Generala Pilzudzkega so tirali v Nemčijo, kjer bo zaprt. General je bil poprej avstrijski častnik. Med Poljaki vlada velika nevolja, ker se je poljskega brigadirja tiralo v nemško ječo.

Angleži in vojni cilji.

Angleški list »Daily News« poroča, da bo angleški ministrski predsednik Lloyd Zorž dne 4. avgusta govoril v Londonu na velikih ljudskih zborovanjih, ter bo natanko označil angleške vojne cilje. V Angliji, Franciji in Ameriki se opaža močno gibanje, ki je prijazno Avstriji. Odkar je naš cesar pomilo-stil politične kaznjence, pravijo Angleži, da je cesar Karel vreden vsega spoštovanja in res želi doseči mir za svoje narode, nemškega cesarja Viljama pa še vedno smatrajo kot odločnega pristaša brezobzirnega vojevanja.

Vojno posvetovanje v Parizu.

V Pariz so dospeli sovražni vojskovodje, med njimi tudi italijanski Kadorna. Posvetujejo se o nadaljnjem vojevanju.